

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΚΥΚΛΟΣ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

ΧΑΖΙΜ ΧΙΚΜΕΤ

ΜΟΥΣΙΚΗ: ΜΑΝΟΣ ΛΟΪΖΟΣ - ΝΑΤΑΣΑ ΔΙΠΛΑ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΡΔΗΣ - ΝΑΤΑΣΑ ΔΙΠΛΑ
ΚΡΟΥΣΤΑ: ΝΑΤΑΣΑ ΔΙΠΛΑ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ
ΗΘΟΠΙΟΣ Α: ΧΑΡΗΣ ΑΡΩΝΗΣ
ΗΘΟΠΙΟΣ Β: ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΓΑΡΟΥΦΑΛΛΟΥ
ΗΘΟΠΙΟΣ Γ: ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΕΡΛΕΓΚΑΣ
ΕΠΙΛΟΓΗ &
ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Β. ΚΟΛΟΒΟΣ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΒΥΡΩΝΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΙΡΗΝΗΣ ΒΥΡΩΝΑ

Όταν ένας ποιητής σπάσει τη σταθερή αγγλωσσία μιας πατρίδας και δώσει στο λαό την εθνική του γλώσσα, την εθνική του οντότητα, τότε αυτός ο ποιητής γίνεται πνευματικός οδηγός, γίνεται ο εθνικός του τραγουδιστής για τις μεγάλες λύπες του και τις λίγες χαρές του, γίνεται η λαϊκή φωνή και η συνείδηση ενός έθνους, μιας πατρίδας και αν αυτή η πατρίδα ανήκει σε εκείνες που δεν αγαπούν τα παιδιά τους, τότε αντί να τον ανταμείβει με την αιώνια ευγνωμοσύνη της, τον φυλακίζει, τον εξορίζει, τον αποκαλεί προδότη.

Ένα τέτοιο τέκνο εθνικού τραγουδιστή, που δεν αγαπήθηκε από την πατρίδα του, είναι ο κορυφαίος Τούρκος ποιητής Ναζμ Χικμέτ Ραν, που γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Ο παππούς του ήταν ποιητής της Αυλής, ο πατέρας του διπλωμάτης.

Σπούδασε στη Ναυτική Σχολή της Πόλης, απ' όπου όμως αποβλήθηκε για τις ιδέες του.

Το 1921 πήγε στη Σοβιετική Ένωση για να σπουδάσει κοινωνικές και οικονομικές επιστήμες. Στην επαναστατημένη Ρωσία μελέτησε και αφομοίωσε τη μαρξιστική φιλοσοφία και ιδεολογία. Όταν γύρισε στην πατρίδα του, μετά την εμπειρία που είχε αποκομίσει από τους αγώνες του ερυθρού στρατού εναντίον των Λευκορώσων, όπου είχε λάβει και ο ίδιος μέρος, γίνεται μέλος του κομμουνιστικού κόμματος και αρχίζει να εργάζεται σαν συντάκτης και διορθωτής σε διάφορες εφημερίδες και περιοδικά της Πόλης και να δημοσιεύει ποιήματα, άρθρα, θεατρικά έργα, εμπνευσμένα από την επανάσταση.

Σε έρευνα στις σάκες μαθητών της Σχολής Ευελπίδων και Ναυτικών Δοκίμων, από την αστυνομία, βρέθηκαν ποιήματά του. Πιάστηκε, πέρασε Στρατοδικείο και Ναυτοδικείο και καταδικάστηκε για αντιμιλιταριστική προπαγάνδα στο στράτευμα. Έμεινε ένα χρόνο φυλακή και όταν απολύθηκε, έφυγε και πάλι για τη Σοβιετική Ένωση.

Η πρώτη συλλογή ποιημάτων του, «*Το τραγούδι εκείνων που πίνουν τον ήλιο*», εκδόθηκε στο Μπακού, το 1928. Είναι γραμμένο σε αντίθεση με την τουρκική ποίηση των σαλονιών. Γύρισε στην Τουρκία το 1928. Έγραψε τις ποιητικές συλλογές «*835 στίχοι*», «*Βαράν - 3*», «*1+1 = 1*» και «*Η πολιτεία που έχασε τη μιλιτιά της*», στις οποίες αναφέρεται στη δύσκολη ζωή του τουρκικού λαού, τον οποίο καλεί σε αγώνα εναντίον των καταπιεστών. Στα επικά του «*Το ημερολόγιο της Τζοκόντα και του Σι -α- Γιου*» και το έμμετρο μυθιστόρημα «*Γιατί αυτοκτόνησε ο Μπερτζέζ;*» κατέκρινε την αποικιοκρατική πολιτική. Τα θεατρικά «*Το κράνιο*», «*Το σπίτι του νεκρού*» και «*Ο Ξεχασμένος άνθρωπος*» έχουν για θέμα τη μοίρα του ατόμου στην καπιταλιστική κοινωνία, ενώ με «*Το τηλεγράφημα που ήρθε μες στη νύχτα*» καλούσε τους Τούρκους κομμουνιστές σε

αγώνα για τη δημοκρατία.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, μετά από την έκδοση κάθε καινούργιου του βιβλίου, σερνόταν σε δίκες, που οι πιο πολλές ήταν καταδικαστικές γι' αυτόν.

Ακολουθούν τα «*Πορτραίτα*», «*Τα γράμματα στην Ταραντό Μπαμπού*» και το πολιτικό άρθρο «*Ο γερμανικός φασισμός και η θεωρία των φυλών*». Σ' αυτό το άρθρο αποκάλυπτε το αληθινό πρόσωπο του φασισμού και το υποχθόνιο έργο των Τούρκων υποστηρικτών του. Το 1936 δημοσιεύτηκε το τελευταίο βιβλίο στην πατρίδα του, «*Το έπος του Σείκη Μπεντρεντίν Σιμαβνέ*».

Το 1938 καταδικάστηκε σε 28 χρόνια φυλακή. Στα 17 χρόνια που παρέμεινε τελικά φυλακισμένος έγραψε τα έργα «*Ανθρώπινο πάνορα*», «*Γράμματα από τη φυλακή*», τα θεατρικά «*Μύθος της Αγάτης*» και «*Ο Γιουσούφ ο μεγαλοπερήσις*».

Το 1950 η τουρκική κυβέρνηση, κάτω από την πίεση της παγκόσμιας κοινής γνώμης, υποχρεώθηκε να τον απελευθερώσει. Εγκαταστάθηκε στην ΕΣΣΔ που έγινε η δεύτερη πατρίδα του, όπου έγραφε τα θεατρικά «*Μια ιστορία για την Τουρκία*», «*Ο εκκεντρικός*» και το «*Άραγε υπήρχε ο Ιβάν Ιβάνοβιτς*».

Οι διώξεις και φυλακίσεις, το θάρρος του να φωνάζει και να τραγουδάει και μέσα από το κελί, επί σειρά ετών, έκαναν θρυλική την προσωπικότητά του, όχι μόνο στην Τουρκία, όπου τα έργα του κυκλοφορούσαν παράνομα, αλλά και στο εξωτερικό.

Ωραίος, ψηλός, ξανθογάλανος, πιστός στα ιδανικά του, σεμνός στους ηρωισμούς του, αόγυγτος, καθάριος και πλουσιοπάροχος ήταν σαν μια πηγή της Ανατολής. Λατρεύτηκε σαν άνθρωπος απ' όσους τον γνώρισαν, φίλους, δεσμοφύλακες και πολιτικούς αντιπάλους. Η γεμάτη ανθρώπινη φωνή του, τα γλυκά του κηρύγματα για τη δικαιοσύνη είχαν τη γεύση της ζωής και ο έρωτάς του για ελευθερία, ήταν πηγή απ' όπου ξεδιψούν οι ψυχές των λαών. Στα επικά του τραγούδια πάλλει η καρδιά κάθε Τούρκου. Στην επαναστατικότητα θυμίζει τον Μαγιακόφσκι και στη λαϊκότητα το Λόρκα.

Αποστολικός τύπος ποιητή και λάβαρο μιας αληθινής απολύτρωσης, θεωρείται ο μεγαλύτερος εκπρόσωπος της νεότερης τουρκικής ποίησης και παρά τις συνεχείς διώξεις του, τη δυσφήμισή του σαν «προδότη» της πατρίδας του (επειδή ευαγγελιζόταν τη συμφιλίωση των λαών και μάλιστα των γειτόνων Ελλήνων και Βουλγάρων). Η τέχνη του επηρέασε αποφασιστικά την εξέλιξη της τουρκικής λογοτεχνίας.

Πέθανε το 1963 στη Σοβιετική Ένωση, αφού είχε τιμηθεί για τους αγώνες του με το Βραβείο Λένιν για την Ειρήνη.

Ο Γιάννης Λάρδης γεννήθηκε στην Καισαριανή και παιδί ακόμα συμμετείχε με την παιδική χορωδία Κερατσίνου σε εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα. Έλαβε διακρίσεις από την UNISEF στο πλαίσιο πανηγυρικής εκδήλωσης λήξης του Παγκόσμιου Έτους του Παιδιού, στο Ζάππειο Μέγαρο (1979), καθώς και το πρώτο βραβείο στο 2ο Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών (1980). Από το 1982 συμμετείχε σε συναυλίες και εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα ως συνεργάτης ορχηστρών, αλλά και με δικά του σχήματα, με βραβεία σε διαγωνισμούς ερασιτεχνικών σχημάτων.

Παρακολούθησε μαθήματα στη Βυζαντινή Σχολή του Ωδείου Αθηνών με δάσκαλο το Λάζαρο Κουζινόπουλο.

Επαγγελματίας μουσικός, τραγουδιστής από το 1985, με εμφανίσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συνεργασίες με συνθέτες όπως ο Θοδωρής Ξυδιάς και ο Στέφανος Ψαραδάκας. Έχει ηχογραφήσει δυο CD, «Στην πρώτη

γραμμή» και «*Αγασμένη πολιτεία*».

Συνεργάστηκε κατά καιρούς με καλλιτέχνες όπως οι Αντ. Μιχαηλίδης, Λ. Χαλκιάς, Π. Αστεριόδη, Τ. Κωνσταντακόπουλος, Ηλ. Κλωναρίδης, Θ. Πολυκανδριώτης, Λ. Λαζόπουλος, Κ. Μακεδόνας, ενώ έχει συμμετοχές σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές.

Η Πηνελόπη Γαροφάλλου σπούδασε στη Δραματική Σχολή Αθηνών του Γιώργου Θεοδοσιάδη.

Εμφανίστηκε:

Θέατρο ΔΙΑΝΑ, στο έργο της Μέλπω Ζαρώκωστα «Ο φίλος μου ο Τζος». Δημοτικό Θέατρο Κηφισιάς στο «Μελετέμακι», του Παντελή Χορν, στον ομώνυμο ρόλο.

Δημοτικό Θέατρο Κηφισιάς, «Φέρε Χρώμα», σε σκηνοθεσία Γιάννη Μποσταντζόγλου.

Στον «Λεπρέντη» του Μ. Χουρμούζη, σε σκηνοθεσία Μικάλη Παπανικολάου και μουσική Δ. Μούτση (Βιτορίτζα).

Δημοτικό Θέατρο Περιστερίου, στην παράσταση «Φοίνισσες» του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία Άρη Μιχόπουλου.

Στην τηλεόραση εμφανίστηκε:

«Η θυσία» και «Οι αγνοημένοι», Γ. Μιχαηλίδη.

«Οι καθρέπτες», Τ. Ψαρρά.

«Οι φρουροί της Αχαΐας», Γ. Διαμαντόπουλου.

«Εκείνες κι εγώ», Γιάννη Μπέζου.

«Μπαμ, Μπαμπάς και Μπέμπα», Κώστα Κιμούλη.

Στον κινηματογράφο συμμετείχε στην ταινία «ΖΩΗ» του Γ. Κατακουζηνού.

Φέτος, συνεργάστηκε για πρώτη φορά με το Δήμο Βύρωνα στο Παιδικό Φεστιβάλ.

